

[Ministeren for handel, industri og søfart.]

beløb, der er i behold af denne, og herefter på ny bringe aktiekapitalen op på den oprindelige størrelse. Saneringen kan altså ikke gennemføres derved, at selskabet uden nedskrivning foretager en almindelig kapitalforhøjelse, idet denne blot bevirker, at aktiver og passiver forøges med samme beløb, men uden at underskuddet derved bringes ud af verden. Lykkes det ikke at tilvejebringe tilstrækkelig ny kapital til opskrivning af aktiekapitalen til den oprindelige størrelse, kan selskabet dog fortsætte, såfremt den anmeldte aktiekapital nedskrives til det beløb, der svarer til summen af den gamle nedskrevne aktiekapital og den nytegnede kapital. Det er dog under alle omstændigheder en forudsætning for selskabets fortsatte beståen, at aktiekapitalen ikke derved kommer ned under det i loven foreskrevne mindste beløb på 10 000 kr.

Som nævnt i bemærkningerne er det endvidere en selvfølge, at underskuddet også kan bringes ud af verden derved, at selskabets kreditorer helt eller delvis eftergiver deres fordringer mod selskabet eller eventuelt ved vederlagsfrit indskud i selskabet, men man har ikke fundet det påkrævet i forslaget at anføre disse mere teoretiske muligheder.

Såfremt en sanering som angivet ikke kan gennemføres, skal selskabet opløses ved likvidation. Selskabets bestyrelse skal da stille forslag herom på generalforsamlingen, men bliver forslaget ikke vedtaget, skal dette indberettes til overregistrator, som da foranlediger selskabet opløst ved skifterettens foranstaltning efter reglerne i aktieselskabslovens § 62.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til tingets velvillige behandling.

Jeg skal endvidere tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om forlængelse af lov om erhvervsøkonomiske foranstaltninger, vareforsyning m. v.

Loven blev sidst forlænget ved lov af 14. december 1955 og fik gyldighed til udgangen af indeværende kalenderår. Der blev dengang foretaget enkelte ændringer i loven, specielt med henblik på at give adgang til at indbringe ankenævnets afgørelser for dom-

stolene, men i øvrigt gav behandlingen som ved tidligere lejligheder det resultat, at loven i det store og hele blev forlænget uændret.

Vi har ofte her i tinget drøftet spørgsmålet om betimeligheden af mere principielle ændringer i lovens bestemmelser, uden at drøftelserne har ført til større ændringer. Jeg finder, at det resultat, som regeringen og tingets flertal er nået til, under de foreliggende forhold er rigtigt. Vareforsyningsloven har vist sig i den nuværende form at være et godt grundlag for administrationen og danner ikke nogen hindring for afviklingen af de bestående ekstraordinære foranstaltninger i det omfang og det tempo, som forholdene tillader dette.

Man kunne naturligvis spørge, om man ikke nu kunne slippe helt af med loven. Spørgsmålet forekommer mig let at besvare. Nationalbankens valutaopgørelse viste medio denne måned en gæld på ca. 230 mill. kr. Selv om dette tal er udtryk for en forbedring i valutastillingen på ca. 225 mill. kr. siden midten af 1955, da virkningen af de valutasanerende forholdsregler begyndte at vise sig, er vor valutastilling i dag dog en sådan, at vi ikke kan undvære vareforsyningsloven. Vi har brug for loven som et led i vor valutapolitik, så længe vi ikke har større valutarisk styrke, end vi nu har. Jeg behøver næppe at understrege, at forholdene ude i verden fortsat er præget af en usikkerhed, som ikke kan undgå at indvirke på vore forhold.

Afviklingen af restriktionerne inden for vareforsyningslovens rammer skrider frem i det omfang, det er økonomisk forsvarligt. I denne forbindelse vil jeg gerne nævne den udvidelse af liberaliseringen, som har fundet sted, siden loven sidst var til behandling her i tinget. De ærede medlemmer vil huske, at vi den 26. marts i år overførte til den regionale friliste de tekstilvarer, som hidtil har været under deponeringsordningen, hvilket medførte, at liberaliseringsprocenten over for OEEC-landene steg fra 78 til 85, beregnet på grundlag af importen i 1948. Liberaliseringen over for dollarområdet udgør 55 pct. på grundlag af importen i 1953. Her er der ikke sket nogen ændring, siden vareforsyningsloven sidst var til behandling i tinget. På et enkelt område, nemlig for svesker og

[Ministeren for handel, industri og søfart.]

andre tørrede frugter, er der dog i august truffet bestemmelse om, at bevillinger for import fra dollarområdet frit kan gives.

Regeringen følger stadig udviklingen på disse områder og vil fortsat være opmærksom på, når der foreligger muligheder for en udvidelse af liberaliseringen. Vi er for øjeblikket i handelsministeriet i færd med at undersøge, om vi nu kan gå et skridt videre med dollarliberaliseringen. Jeg behøver vel ikke i øvrigt i denne forbindelse her at komme nærmere ind på de velkendte vanskeligheder for en fortsat liberalisering, vanskeligheder, som jo ikke alene bunder i vor begrænsede valutariske modstandskraft, men også — og vel navnlig — har deres årsag i visse af vore aftagerlandes protektionistiske importpolitik, særlig på landbrugsområdet, som giver Danmark særlige vanskeligheder med hensyn til at forøge sin valutaindtjening både til styrkelse af vore valutareserver og til at danne grundlaget for en friere adgang til forbrug af udenlandske varer.

Medens jeg taler om afvikling af de ekstraordinære foranstaltninger i medfør af vareforsyningsloven, vil jeg også gerne nævne et spørgsmål, som interesserer adskillige af tingets medlemmer, nemlig spørgsmålet om en reduktion af personalet i varedirektoratet. Den 1. september i fjor var der i varedirektoratet ansat i alt 504 personer, og dette antal er i løbet af det sidste år reduceret med 70 mand, således at personalet nu er nedbragt til 434 mand eller med andre ord til under en tredjedel af det antal, der var ansat i varedirektoratet, da denne institution havde sit største omfang. Nedgangen på 70 mand i det sidste år er udtryk for en væsentlig reduktion af denne administration. Man har i denne periode nedlagt yderligere 1 ekspeditionskontor, og den nævnte personalereduktion omfatter 11 overordnede inden for kontorchef-, ekspeditionssekretær-, fuldmægtig- og sekretærklasserne, medens antallet af afskediget underordnet kontorpersonele udgør 59. Yderligere vil personalet i den nærmeste fremtid formindskes med et par overordnede.

Når jeg fremhæver den betydelige reduktion, der fortsat finder sted i direktoratets personale, vil jeg gerne føje et par andre oplysninger til, som illustrerer den menne-

skelige side af sagen, som knytter sig til disse afskedigelser, og som jeg synes det er rigtigt at man også har opmærksomheden henvendt på. Af de i det sidste år afskedigede 70 personer var 33 eller ca. halvdelen over 50 år, og 42 af de 70 havde været ansat i over 10 år i varedirektoratet mange af dem i 15—20 år. Det drejer sig således i vidt omfang om mennesker, der i en forholdsvis høj alder skal søge sig nyt erhverv, og om folk, der gennem en lang række år har gjort tjeneste i varedirektoratet. Det er ikke let for sådanne folk at finde beskæftigelse andetsteds. Jeg håber, at de pågældende, når de søger nyt erhverv, bliver modtaget med den rette forståelse og med den rette vurdering af deres muligheder for at gøre en indsats.

Ved den i foråret vedtagne lov om indseende med priser blev det pålagt monopoltilsynet i samarbejde med varedirektoratet at søge belyst, hvorledes priserne her i landet forholder sig til tilsvarende priser i udlandet for varer, der er underkastet importbegrænsning. Det arbejde, det herved er pålagt de 2 direktorater at udføre, er sat i gang, men det er omfattende redegørelser, der her er krævet udarbejdet. De vareområder, man i første omgang har taget op til undersøgelse, er varige forbrugsgoder som køleskabe og oliefyrr, bygningsartikler som badekar, radiatorer og centralvarmekedler, visse isenkramvarer som gryder, pander og opvaskebaljer samt forbrugsvarer som kartofler og hvedemel. Arbejdet er så langt fremme, at jeg i løbet af november måned vil kunne forelægge vareforsyningsudvalget redegørelser for de første varegrupper, der har været taget op til undersøgelse.

I tilknytning til den højtærede statsministers redegørelse om udenlandske investeringer her i landet vil jeg gerne nævne, at nationalbanken og handelsministeriet i nogen tid har drøftet, hvorledes en forenkling af dette sagområde bør tilrettelægges. Der vil, når de nødvendige overvejelser er tilendebragt, blive udsendt en bekendtgørelse fra handelsministeriet om disse spørgsmål.

Jeg tillader mig at anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Jeg tillader mig endelig for det høje folketing at fremsætte 3 lovforslag, der er meget nær knyttet til hinanden, nemlig:

[Ministeren for handel, industri og søfart.]
*forslag til lov om danske skibes bemanning
 og om sønæringsbeviser,
 forslag til lov om nautiske eksaminer m. m.
 og
 forslag til lov om eksaminer for skibs-
 maskinmestre m. m.*

Lovforslagene er udarbejdet på grundlag af søfartskommissionens 3. og 4. betænkning og er i det store og hele i overensstemmelse med de af kommissionen afgivne indstillinger, hvorfor jeg stort set kan henvise til disse.

Hvad særlig kommissionsbetænkningerne angår, vil jeg gerne fremhæve, at der har hersket fuldstændig enighed inden for kommissionen om alle væsentlige punkter. De af handelsministeriet foretagne ændringer er væsentlig af redaktionel art.

Dansk skibsfart er, siden de nugældende love om sønæring og om navigatør- og maskinistundervisningen trådte i kraft, undergået en betydelig udvikling dels derved, at rederierne er gået over til at bruge væsentlig større skibe end hidtil, og dels derved, at vore skibe nu i betydeligt omfang anvendes i andre fartområder end hidtil. For denne udvikling, der i særlig grad har taget fart i årene efter den sidste verdenskrig, er der nærmere redegjort i kommissionens 4. betænkning i afsnittet vedrørende revisionen af sønæringsloven af 28. februar 1916 med senere ændringer.

Kommissionens indstillinger tager naturligvis hensyn til de vanskeligheder, som den danske småskibsfart gennem en længere årrække har været ude for. Repræsentanterne for småskibsfarten ville gerne have set en endnu større hensyntagen, end lovforslagene er udtryk for, men har dog ment, at de foreslåede nye regler både med hensyn til skibenes bemanning og uddannelsen af navigatør- og maskinofficerer i så høj grad har imødekommet småskibsfarten, at også småskibsfartens repræsentanter stort set har kunnet tiltræde forslagene.

Idet jeg i øvrigt henviser til kommissionsbetænkningerne og de bemærkninger, der er knyttet til de tre lovforslag, skal jeg endvidere fremhæve følgende hovedpunkter:

I forslaget til lov om danske skibes bemanning og om sønæringsbeviser er de hidtil gældende bemandingsregler for den underordnede dæks- og maskinbesætning bi-

beholdt uændret. Bestemmelserne herom findes i lov nr. 476 af 11. december 1950 med midlertidigt tillæg til sønæringsloven af 28. februar 1916 og grunder sig på søfartskommissionens 2. betænkning. Et mindretal inden for kommissionen har givet udtryk for ønsket om at få disse bemandingsregler revideret på ny, men ministeriet er enigt med kommissionens flertal i, at det næppe er rigtigt allerede nu at foreslå ændrede regler på dette område.

I lovforslaget foreslås en omlægning af de fartområder, der for tiden er bestemmende for skibenes bemanning, således at disse områder, i højere grad end tilfældet er nu, kommer til at svare til dansk skibsfarts interesser i dag og i den kommende tid. Der er med hensyn til bestemmelserne for erhvervelse af de forskellige sønæringsbeviser lagt vægt på, at den praktiske uddannelse er foregået i fartområder og i skibe, der svarer til de rettigheder, sønæringsbeviset skal give adgang til. Det vil efter lovforslaget således ikke være muligt at blive fører af et stort skib alene på grundlag af sejlads i mindre skibe i hjemlige farvande, og omvendt foreslås det krævet, at førere af småskibe fremtidig må opnå en væsentlig del af deres praktiske uddannelse i mindre skibe i hjemlig fart.

For at imødekomme ønsker fra småskibsfarten om større arbejdsmuligheder for sætteskipper foreslås der indført et bevis som sætteskipper af 1. grad, der giver ret til at føre skib i større fartområde end beviset som sætteskipper af 2. grad, der svarer til det nuværende bevis som sætteskipper. Den tidligere lovgivnings krav om sejlads i sejl-skibe som betingelse for at erhverve bevis som sætteskipper eller styrmand er ikke medtaget i lovforslaget; der findes jo ikke længere egentlige sejl-skibe. I denne forbindelse vil jeg gerne sige, at lovforslaget her imødekommer henstillingen om bortfald af kravet om sejl-skibsejlads, der fremkom fra det særlige udvalg, der i foråret under rigsadvokatens forsæde beskæftigede sig med visse spørgsmål angående overenskomsten mellem rederne og sømændene.

Jeg vil i denne forbindelse også henvise til bemærkningerne til lovforslagets § 7, hvoraf det fremgår, at bestemmelsen om, at aspiranter kan indgå i den foreskrevne dæksbesætning, ikke indeholdes i nærvæ-